

KARIŠKIŲ ŽODIS

Leidžiamas Krašto Apsaugos Ministerijos Literatūros skyriaus

Kaina: 3 mėn. 10 auks., 6 mėn. 20 auks.
12 mėn. 85 auks. Atskiri numeriai 80 skat.

Eina vieną sykį į savaitę.

Adresas: Krašto Apsaugos Ministerijos
Literatūros skyrius (Oedimino g-vė Nr. 19).

Nr. 27 (59)

Kaunas, 1920 m. liepos mėn. 2 diena

II metai

Karo apžvalga.

Birželio 12 diena — birželio 26

Mūsų santykiai su lenkais. Birželio 14 dieną lenkų sargyba mėgino nuimti mūsų sargybą Gubinavo kaime (10 kil. į žiemius—vakarus nuo Kalvarijos). Sutikę ugnį lenkai pasitraukė.

Birželio 16 dieną, apie 1 valandą lenkai puolė mūsų sargybą Dembinos dvare (į vakarus nuo Vievio). Mūsų ugnimi lenkai nuvyti.

Birželio 17 dieną, apie 1 valandą lenkai puolė mūsų sargybą Gaspariškių kaime (į pietus nuo Gegužino). Smarkiu šaudymu ir granatomis lenkai atbloškėti.

Tą pačią dieną apie 30 lenkų buvo užėmę Pikelinų kaimą. Pasiūstas mūsų būrys su kulkosvaidžiais lenkus išvaikė.

Birželio 18 dieną, naktį lenkai puolė mūsų sargybas kaimuose: Rusianai ir Gegožnynas, bet ugnimi jie buvo nuvyti.

Tą pačią dieną, lenkų 5 kareiviai perėjo demarkacijos liniją ir apšaudė mūsų sargybą Gabrilaučyznoj (į vakarus nuo Šešupės). Mums pradėjus šaudyti, lenkai pasitraukė.

Birželio 21 dieną, naktį apie 30 lenkų puolė mūsų sargybą Juodelų kaime (į vakarus nuo Vievio). Mūsų sargyba nuo skaitlingesnio priešo turėjo pasitraukti. Atėjus paspirčiai, lenkai tapo nuvyti.

Lenkų—bolševikų frontas. Žiemų ir viduriniame barė kovos vietinio pobūdžio.

Bolševikai, iš žiemų ir pietų užėję į užpakalį lenkų armijai, veikiančiai Kievo rajone, birželio 12 dien. perkirto gelžkelio liniją Kijevus—Korosten tarp upės Teteres ir miesto Barodrauka 30,000 žm., lenkų armija Kievo rajone liko atkiršta. Bolševikai pradėjo atakuoti Kijevą ir birželio 13 dieną Kijevą paėmė. Dalis apsuptos lenkų armijos žuvo. Lenkai, traukdamies iš Kijevu, sudraskė elektros stotį ir vandentraukį. Bolševikai, neduodami lenkams atsipeikėti nuo smūgio, ties Kijevu visu frontu pradėjo stumt lenkų link Žmerinka—Ovruč. Bolševikų puolimas buvo tiek sekmingas, kad apie birželio 20 dieną jie jau pasiekė gelžkelio linijos Žmerinka—Ovruč, užimdami Žmerinką, Beraičevą, Žytomirą, Korosten, Ovruč. Šių punktų pasiekus, bolševikų puolimas centre kaip ir apsisusto. Bet tuom tarpu daugiau aktyvumo apsiėmė kairiajame ir dešiniajame sparne. Prasidėjo bolševikų puolimas išilgai gelžkelio linijos Pečica—Luninec, kai bolševikai nedaėjo lig Mozyrio tik per 20 kilometrų, ir išilgai gelžkelio linijos Žmerinka—Proskorov, kame į žiemius paėmė Litiną.

Tokiu būdu, lenkai savaitės laike atsidūrė nuo Kijevu į vakarus už 150 kilometrų ir, reikia spėti, turėdami didelių nuostolių. Kas buvo numatyta lenkams imant Kijevą, tas kaip iš rašto išsipildė.

Imperialistinė lenkų politika gavo didelį perspėjantį smūgį.

Vyr. Leit. Urbaitis,
Gen. Štabo apysk. dal. Viršlininkas.

Steigiamasis Seimas.

Naujoji valdžia. Pagal mūsų konstitucijos, valdžia sudaroma šitaip: Steigiamojo Seimo pirmininkas paveda tam tikram žmogui sudaryti kabinetą arba, atskiau kalbant, paveda jam pasirinkti žmones, kurie būtų ministeriais. Taigi Seimui susirinkus ir senai valdžiai atsistatydinus, pirmučiausia turėjo būti išdirbta valstybės konstitucija, o paskui tuojau sudaryta nauja valdžia. Teisybė, tas užsitęsė gana ilgai, nes nemaža laiko reikėjo konstitucijai išdirbti, o paskui Seimo frakcijos turėjo tarp savęs susitarti, iš kokių žmonių valdžia turi būti sudaryta, nes nors konstitucijoj ir pasakyta, kad St. Seimo pirmininkas kam nors paveda sudaryti ministerių kabinetą, bet iš tikrųjų tai Seimo nariai patys viską sprendžia.

Taigi jau 25 „Kar. Žodžio“ N-ry paskelbta nauja valdžios sąstata. Čia trumpai papasakosim, kas per žmonės tie mūsų nauji ministeriai.

Ministeris pirmininkas daktaras Kazys Grinylus iš Mariampolės, daug metų gydė žmones; visą savo gyvenimą nenuilstamai darbavos Lietuvos labui: skleidė žmonėse šviesą, pilietinį susipratimą, visur stoji už mūsų teises, dėjosi kiek jami jėgos leido prie kiekvieno visuomenės darbo, kuris jo supratimu Lietuvai buvo naudingas; redagavo „Varpą“, „Ūkininką“, „Lietuvos Ūkininką“ ir kitus laikraščius; rusų caro žandarų buvo persekiojamas, daug kartų buvo suimtas, sėdėjo kalėjimuos; visuomet prigulėjo prie socialistų liaudininkų demokratų partijos; į Seimą išrinktas kaip kandidatas nuo Valst. Sąjungos.

Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministeris ir einaš Susisiekimo Ministerio pareigas inžinieris Ernestas Galvanauskas nuo Biržų; daug darbavos 1905—6 metais, šaukdamas žmones ginti savo teises; savo apylinkėj žmonėse turėjo didelės įtakos; valdžios persekiojamas pasitraukė užsienin; kaip inžinieris Francijoj buvo užėmęs gana aukštą vietą, bet, pasidarbavęs kaipo mūsų delegacijos narys Paryžiuje, grįžo.

Lietuvon; žymus finansų mokslo žinovas; dabar priekios partijos ne priguli (ne Seimo narys).

Vidaus Reikalų Ministeris Rapolas Skipitis, nuo Šiaulių; visuomenės darbuotojas, teisių žinovas, buvo valstybės gynėju (prokuroru); priguli prie demokratinės Santaros partijos (ne Seimo narys).

Užsienio Reikalų Ministeris daktaras Juozas Purickis (kunigas), buvęs mūsų atstovas Vokiečiuose, kur jis pasižymėjo savo darbštumu ir reikalų supratimu; krikščionis demokratas (St. Seimo narys).

Svietimo Ministeris Kazys Bizauskas, dar jaunas žmogus; pasidarbavo mūsų įvairiose diplomatinėse misijose (Londone, Maskvoj); priguli prie krikščionių demokratų partijos (St. Seimo narys).

Žemės Ūkio ir Valstybės Turtų Ministeris Jonas Aleksa, agronomas; dirbo Žemės Ūkio Ministerijoje; savo pažiūromis artimas socialistams liaudininkams demokratams (ne Seimo narys).

Teisingumo Ministeris Vincas Karoblis, teisininkas, darbavos Teisingumo Ministerijoje; bepartyvis.

Krašto Apsaugos Ministeris pulkininkas leitenantas Konstantas Žukas; beveik visą laiką gynė Lietuvą nuo lenkų puolimo, gindamas demarkacijos liniją visoje Suvalkijoje (nuo pat Nemuno ligi Prūsų sienos); pasižymėjo kaip uolus kariškis; į Seimą išrinktas kaip Valstiečių Sąjungos kandidatas.

Valdžios pasižadėjimas (deklaracija). Valdžios vardu ministeris pirmininkas daktaras Grinius paskaitė Seimui tam tikrą pasižadėjimą, ką ir kaip valdžia mano daryti. Tarp kitko sakė, Grinius pažymėjo ir kas jau yra mūsų valstybėj padaryta. Jo žodžiais:

Lietuvos valstybė eina vos trečius nepriklausomybės metus. Per tą laikotarpį pergyventa ir atlikta daug įgyta po sunkių kovų apie 60.000 kv. kilometrų teritorijos, kur gyvenama apie 2 milijonu gyventojų. Sugėbėta sudaryti įvairių valstybinių įstaigų; suorganizuota šimtai savivaldybinių smulkių narvelių, daugybė kooperacijos pagrindais einančių prekybos ir pramonės įstaigų, niekuomet dar Lietuvoje neturėta tiek pradėdumųjų ir aukštesniųjų mokyklų; įsteigta aukštoji mokykla su šimtais studentų; pakankamas pereitų ir šių metų dirvų užsėjimas ir derlius rodo, kad šalis sparčiai artinasi prie paprasto gyvenimo. Patsai didelis užsiinteresavimas rinkimais St. Seime (ligi 90% balsavusių rinkikų) duoda vilties turėti tvirtą tvarką. Tai vis garantijos mūsų Respublikos laimingesniai išsiplėtojimui.

Sulyginus kas buvo prieš karą ir kas padaryta šiuos dvejus nepriklausomybės metus — reikia pripažinti milžiniškas išdavas. Bet toli gražu ne viskas pas mus yra gera. Daug dalykų taisytinų, daug reikalinga naujai padaryti.

Kalbėdamas apie užsienio politiką, Grinius pažymėjo, valdžia stengsis, kad Lietuva būtų pripažinta teisėta nepriklausoma valstybė (de jure); mūsų politika su kaimynais jokia būdu neturi turėti užgrobiamųjų tikslų, bet stengtis su visais kaimynais sugyventi taikoj, vien savo beginant; su rusais ypač stengsis padaryti taikos sutartį; dargi su lenkais vyriausybė žada kiek tai bus galima, gyventi taikoj, bet lenkai būtinai turi mums gražinti tai, ką yra užgriebę, o labiausia Vilnių. Štai kai kurie ministerio pirmininko žodžiai:

„Deja, ligi šiol nematyti, kad lenkai prie to linktų. Jie vis dar tebelaike užėmę ginkluota pajėga žymią mūsų teritorijos dalį su mūsų sostine Vilnium. Jie spaudžia ir vargina mūsų piliečius, išveža mūsų krašto turtus, nesilaikydami demarkacijos linijos, puldinėja mūsų miestelius ir sodžius. Lietuvos Vyriausybė kelia prieš tuos lenkų darbus griežčiausį protestą ir pareiškia, kad kol lenkai neatleis neteisėtai pagriebtos teritorijos, su jais negali būti nė taikos“.

Paskui pažymėjo ekonominius krašto atstatymo reikalus; tai būsiąs vienas svarbiausių vyriausybės rūpesčių. Todel kraštan bus leidžiami reikalingi daiktai ir draudžiamos įvežti pertekliaus prekės; iš krašto išleidžiamos tos prekės, be kurių galima apsieiti. Tai bus pirmi žingsniai ir prie sudarymo prekybinių sutarčių su kitomis valstybėmis.

Vyriausybė artimiausiu laiku duos Steigiamojo Seimo svarstymui valstybinio nuo ugnies draudimo įstatymo projektą.

Bus kreipiama dėmesį į tiesioginių mokesnių tobulesnį išdėstymą ir netiesioginių mokesnių ir monopolijų sutvarkymą. Vienas sunkiausių karo palaikų yra likusieji vokiečių pinigai. Mes priklausome dabar nuo Vokietijos netik prekybos srityj. Kiekvienas politinis svyravimas Vokietijoje tuojau atsiliepia ir į Lietuvos pinigų padėtį. Tas klausimas ir gi turi būti išrištas.

Turi būti gerai sutvarkyti gelžkeliai, tiltai, telefonai, vieškeliai ir t. t.

Vidaus tvarkymo reikalais, vyriausybė rūpinsis, kad valdininkai griežtai laikytusi įstatymų.

Be to piliečio laisvėmis gali naudotis tik tie, kurie neina prieš mūsų Valstybę bei prieš mūsų Valstybės nepriklausomybę. Valstybės griovikams ir parduotikams nelaisvės, bet baudžiamieji įstatymai bus taikomi.

Mūsų milicija skubotai organizuota, nepakankamai prirengta pavestiems jai uždaviniams vykdyti. Neatidėliodama ne valandelės, Vyriausybė ims tvarkyti miliciją, kad ji būtų tinkamu organu įstatymais nustatytai tvarkai saugoti.

Lietuva darbo žmonių šalis. Mūsų įstatymai privalo apdrausti darbininkams žmoniškas sąlygas susirgus ir pasenus. Ir šiuo reikalu Vyriausybė rūpinsis atitinkamų įstatymų projektų pagaminti, o išleidus įstatymus, juos tinkamai gyvenimui taikinti.

Skaitmenys rodo, kad pastaraisiais metais beveik visoje Lietuvoje daugiau miršta negu gimsta. Vyriausybė ims visų galimų priemonių kovai su mirtingumu.

Krašto gyvenimo reikalais ministeris pirmininkas griežtai pabrėžė:

Valstybės nepriklausomybė mums gali būti laiduota tik turint tvirtą savo organizuotą ir paruoštą jos gynimui kariuomenę, joje būtinos yra reformos bei esamųjų formų tobulinimas, kad tuo būdu visa kariuomenė būtų sulieta į vieną tvirtą kūną.

Drausmė, tas tikras kiekvienos kariuomenės tvirtumo grindas, būtinai reikia pastatyti ant aukščiausio laipsnio; rikiuotė turi būti pavyzdinga; karininkai turi stengtis pakelti ir bendrą kareivio kultūros laipsnį, visi viršininkai turi būti gerai išlavinti savo specialybėje.

Mūsų kraštas, kiek ištekis resursų, privalo pasirūpinti, kad jo gynėjas — kariškis turėtų gerą maistą, tinkamus drabužius; kad jo šeima būtų šelpiama, kad ir jis pats nustojęs betarnaudamas sveikatos, arba iš-tarnavęs tam tikrus metus, gautų pensiją; būtinai reikia nustatyti tarnybos laiko ilgis, sutvarkyti mobilizaciją ir šaukimo metai.

Bet garbingą Nepriklausomos Lietuvos gynėjų vardą kariškai gali nešioti tik tada, jeigu jie griežtai vykdys karinius įstatymus, statutus bei įsakymus, neieškodami kokių pašalinių išėjimų bei kelių.

Todel, iš kiekvieno kariuomenės viršininko ypač, griežtai bus reikalaujama, kad ne tik jis, bet ir jo priklausomieji eitų savo pareigas sąžiningai, turėdami galvoje vien tik Tėvynės gynimo reikalus, Tautos gerovę ir tarnybos labą.

Del žemės klausimo daktaras Grinius tarp kitko pasakė, kad bežemių ir mažžemių žeme aprūpinimas turi stovėti pirmoj eilėj, ir kad apskritai žemę turi valdyti tas, kuris ją dirbą; apskritai, darant žemės re-

formą Lietuvoj, reikia turėti prieš akis smulkųjų ūkių, vienos žymiausių Seimo darbų, tai žemės reformos įstatymo paruošimas; ūkio mažuma turi būti padidinta mažiausia du kartu.

Lygiai turi būti pakeltas Lietuvos liaudies švietimas ir geriau sutvarkyti teismai. Visa tuo valdžia rūpinsis.

Seimas, išklauses ministro pirmininko pasižadėjimo, ir pats iš savo pusės pasižadėjo dabartinę valdžią remti, jei tik ji savo pasižadėjimo laikysis.

Neverk mergele.

Sudiev!

Kad ir labiausiai norėčiau nors valandėlę pas tavę pasilikti, nors ir labai malonu prie tavęs būti, bet, tikeki man, ilgiau negaliu.

Mane šaukia Tėvynė, šaukia tasai gimtasai kraštelis, prašo ginti nuo užplūdusių priešų svečių.

Sapne matau narsių kareivių pulkus, girdžiu kulku spengimą; jau girdžiu kalavijų žvangėjimą ir širmų žirgų žvangimą, — jie narsiai bėga, priešo ieško. Turiu ir aš ten būti, kur kaujasi jau gerieji Lietuvos sūnūs, ir aš atsilikti negaliu.

Sudiev, sudiev!..

Svajonėmis būk pasveikinta.

(Fronte).

Šiandien man esi brangesnė, negu kada turėjau laimę tavę matyti, su tavim kalbėti.

Kur einu, kur būnu — visados esi mintyje. Tavo paveikslas visados stovi prieš mane.

Kada lietus lyja, man prisimena: rodos, tavo graudingas ašaras matau, kada išleisdama mane į karužį prie šalelės stovėdama gailiai dainavai:

Aušta aušrelė,
šviesi pazarėlė,
joj bernelis į karelių,
Stovi mergelė
prie savo bernelio,
stovėdama gailiai verkia...

O aš tada tavę raminau:

Neverk mergelė,
neverk lelijėlė:
aš išjosiu
ir vėl parjosiu.

Kada medžių viršūnės nuo vėjo virpėdamos šlama; man rodos, kad tu, manęs taip ilgai laukus, gailingai dainuoji:

Gal trečiuos metelius
parbėgs žirguželis,
parbėgdamas
taip sužvengs:
Saulė tekėjo,
kaip mielą nukovė,
saulė leidosi,
kaip ji kavojo...

Kada švelnus vėjelis nuo pietų pusės plaukia, taip man ir norisi jam pasakyti ir paprašyti, kad nuneštų mano mielai naujienėlę, kad pasveikintų ją, švelnia banga pabučiuotų, mano vardu praneštų, kad karužio lauke nevienam berneliui prisėjo galvas padėti, bet aš gyvas esu.

Vejam priešus vis tolyn tolyn iš mūsų gimtosios šalelės, iš mūsų lygų derlingų laukelių ir žaliųjų girielių.

Aplink mane vėl girdėti audra su trenksminga perkūnija. Štai aš vėl turiu eiti į kautynes, kur dūzgia kulkelės, kaip sodne bitelės.

Gal negrįšiu, gal daugiau tavęs nematysiu.

Bet mintis apie tavę mane stiprina: jaučiuosi esąs galingas ir nenuveikiamas kovoje, ir tavo dainą girdžiu:

Už giružės,
už žaliosios
didi kova bus,
kulkos ūžia...
Bet tu nepražūsi.

Ne vienoje nelygioje kovoje buvau, bet nepražuvau. Gal skirta Aukščiausiojo man su tavim gyventi. Lauk lauk manęs: aš sugrįšiu, sugrįšiu.

D-o Muzik-tas.

Mūsų gyvenimo mokykla.

I.

Koks turi būti Lietuvos kareivis.

Ilgus amžius nešusi svečią jungą Lietuva, tapo laisva ir pradėjo kurti nepriklausomą gyvenimą. Bet priešų, kaip išorinių, taip ir išvidinių, netrūksta. Jie kiekvieną valandą laukė ir laukia geros progos, kaip atimti lietuviams tą laisvę, kurią jie taip sunkiai išsikariavo ir vėl tapti pilnais Lietuvos šeiminkais ir jos valios „reiškėjais“, kaip buvo nelabai senai. Ir pamatę, kad lietuviai nebenori nešti svetimo jungo ir nuo jų siūlomų geradėjų kratosi, sumanė juos ginklu pavergti (lenkai, bolševikai, vokiečiai).

Lietuvos Valdžia, apginti Lietuvą nuo įvairių priešininkų, įkūrė kariuomenę. Kariuomenė, turėdama ginklą rankoje, gynė ir gina Lietuvą nuo tų įvairių priešininkų. Iki šiol jai tas darbas gana gerai pasisekė ir, yra vilties, kad pasiseks ir iki galo, nes ji eina teisingumo keliu ir eis juo toliau.

Kadangi kariuomenė susideda iš daugelio karių, siekiančių bendro tikslo, tai laimėjimas ar pralaimėjimas, laisvė ar vergija, priguli daug ir nuo kiekvieno Lietuvos kareivio. Nes pasikalbėjęs priešas su atskirais kareiviais, jau jis sprendžia ir apie visą kariuomenę. Jam jau aišku, ar mūsų kariuomenė gerai yra supažindinta su karo dalykais ir karo paslaptimis, ar gerai parengta, išmokyta. Priešas jau sprendžia, ar susidūrus su ja reikės sunkiai kautis, ar nuo kelių šūvių ji išsibėgios į visas puses?

Kariuomenės garbė irgi priguli nuo pavienių karių, nes iš vieno kareivio pasielgimo sprendžia apie elgimosi visos kariuomenės. Kiekvienas kareivis savo pasielgimais kelia garbę arba panie'inimą ne vien sau, bet ir visai kariuomenei. Čia, kad aiškiau būtų, duosime pavyzdį.

Buvo toks atsitikimas demarkacinėje linijoje:

Vienas koks tai svečias važiuo iš Kauno į Vilnių. Demarkacinėje linijoje jį sustabdėme ir, kaip buvo įsakyta, padarėme krata, ar tas žmogus neveža kokių nors dokumentų, ginklų ir kitų daiktų, kurie duotomis valdžios instrukcijomis draudžiama iš Lietuvos išvežti. Peržiūrėję visus jo daiktus ir neradę nieko draustino, leidome jam viską susikraustyti ir toliau važiuoti.

Bet besirengdamas važiuoti jis pajuto, kad kokiu tai būdu dingio pora visai naujų pusbačių. Žinoma, jis pradėjo klausinėti mus, bet kas čia prisipažins!

Svečias pakratė galvą ir pasakė:

— Tai čia galėjo padaryti tik žulikail!

Žinoma, mes dauguma labai užgautais pasijutome, bet ką jam padarysi: teisingas pastebėjimas.

Tai matote draugai, kaip už vieną, blogą prisieina visiems kentėti!

Dar atsiminkime, kad kiekvieno geri darbai kečia visų garbę, o kiekvieno blogi darbai žemina visus.

Tokių nemalonumų išvengti ir mūsų kariuomenės garbę pakelti mes turime kiekvienas būti: kovoje narsus, o su žmonėmis mandagus, teisingas, sąžiningas ir visada atsiminti, kad ką vienas darome, darome vardu visos kariuomenės.

V, Kareivis.

TAUTOSAKA.

12.

Štai ir ateina kaizeris Prūsų:
ketin sutrinti galybę rusų.

Oi varge varge, vargeli mūsų,
ketin sutrinti galybę rusų*).

Jau jis apskelbė didelį karą,
nor išnaikinti Rusijos carą.

Rusijos caras, kaip dažinojo,
kaizerio keršto jis neatbojo.

Į visas šalis telegrafavo,
ir jaunus vyrus mobilizavo.

Visus sušaukė mus į Suvalkus,
po trijų dienų ant Prūsos traukė.

Mes į Lietuvą meiliai žiūrėjom,
atgal sugrįžti nesitikėjom.

Kaip mes priėjom Prūsų gronyčią,
atsisveikinom savo bažnyčią.

Kaip mes nuėjom į Karaliaučių,
tenai pamatėm prūsų, kaip jaučių.

Ir tuojaus prūsai mumis apstojo,
iš šešių šimtų armotų šovė.

Užia armos, švilpia granatos,
mūsų broliukai mušas ir bados.

Atleikia kulkos, kaip smarkus lietus,
krinta granatos į mūsų pulką.

Po mūsų kojoms žolelė vyto,
o mūsų broliukai, kaip lapai, krito.

Devynios kulkos pro šalį lėkė,
o ši dešimta širdį pasiekė.

Devynios upės krauju paplūdo,
mūsų broliukai šimtais paskendo.

Nėra nei grabo kūnams laidoti,
nėra tėvelio sūnaus raudoti.

Iškasė duobę be jokios mieros,
suguldė kūnus visokios vieros.

Didelę skriaudą merginoms daro,
kad jaunikaičiai žūva ant karo.

Kurios mylėjo ar nemylėjo
merginos visų lygiai gailėjos.

Kad motinėlė mažą augino,
didellai džiaugė, širdį ramino.

Dabar išleido į kariuomenę,
turi sutrintą širdį kasdieną.

* «Oi varge...» dainuojama po kiekvienų dviejų eilų. Dainuoja dar vietoj «oi varge»:

Oi ruse ruse, ruseli mūsų,
kodėl pradėjai karą su Prūsų.

Nežino niekas kur jos sūnelis,
ar yra gyvas, ar jau po žeme.

Ačiū tėveliams už jūsų vargus,
kad manę jauną gražiai auginot.

Gražiai auginot, labai mylėjot,
man išvažiuojant labai gailėjot.

Nesimatysiu daugiau ant svieto:
turiu amžiną dėl savęs vietą.

Broliai, negrįšim iš kariuomenės,
tik už tėvynę galvas padėsime.

Mes už tėvynę galvas padėsime
ir už Lietuvą kraują praliesime.

Padainavo Sintautų kaimo

M. Vasiukevičaitė.

Surašė J. Tamulevičius.

Toji daina prasiplatinusi Sintautų apylinkėje nuo 1917 metų, o gal ir anksčiau. Kurėjas jos nežinomas, bet kadangi joje apsidainuoja keli karo atsitikimai (faktai), tai manau, kad ją sudėjo koks kareivis, dalyvavojęs rusų žygiavime į Prūsus.

J. T.

13.

KARĖS ATMINTIS.

Išein jaunieji į didžią karę,
o mūsų laukelių niekas nearia.

Kad ir kiek arėm, kad ir akėjom,
bet maža rugelių mes tepasėjom.

Nebėr kam dirbti, nei laukų arti,
reik mūsų seneliams ir šieną piautil
Visus senelius į darbą varo,
jaunus brolius priešas uždare.

Nebėr kam arti, anei akėti,

Nei kam duonelės nebėr pasėti.

Viskas išnyksta, viskas iširsta.

Kiti žmoneliai jau badu miršta!

Nebturi duonos, nei pastogėlių;
taip vargst ant lauko, kaip paukštų-
[želiai.

Matom, žmoneliai, ko susilaukėm,
kokių nelaimių mes užsitraukėm.

Viens kitą peikiam, viens kitą baram,
o kitą dar gyvą į grabą varom!..

Dabar ateina blogas likimas:

Štai maras, badas ir, prapuolimas.

Oi mes tą karą ilgai minėsime,
jo dainas ir raštus vaikam padėsime.

Atmins močiutė, jauna sesutė,
atmins vaikeliai, žili seneliai.

Atmins tą karą visi laukeliai,

aukšti ir žemi mūsų kalneliai.

Atmins mergelės, žalios rūtelės,
kad nieks jų nesėjo ir neravėjo.

Kad ir pasėjo, bet neravėjo:

vokiečiai užėję išvažinėjo!

Girdėta Lygumų val., Šiaulių ap.

Surašė Žygas Pranas.

Kitų valstybių armijos.

Rusų raudonoji armija.

(25 Nr. tęsinys).

Bijodamas senosios caro armijos vadų įtakos, kareivius Trockis stengiasi apsieiti be jų, rinkdamas į karą mokyklas daugiau prasilavinusius ir politiniai susipratusius komunistinių pažiūrų žmones. Bet kadangi komunistų neužteko visoms komandos vietoms užimti.

ti, tai buvo leista ir seniesiems vadams jas užimti; tačiau jų darbuotę atydziai kontroliuoja komisarai.

Tokių vadų nuošimtis buvo labai menkas, ir dauguma (didžiama) komandos vietų, ligi brigados vado įimtina, buvo užimtos senosios armijos unteroficerių, feldfobelų ir praporščikų (karo laiko). Kiek teko girdėti, tarp minėtųjų raudonosios armijos vadų, baigiant pulkų vadais, pasitaiko labai mažą dalį šiaip taip atliekančių savo pareigas. Brigadų ir divizijų vada silpni. Aukštesniuose štabuose nebuvo galima apsieiti be instruktorių su aukštesniu karo mokslu ir atitinkamu karo prityrimu, dėl to aukštesniuose štabuose bei valdybose buvo įtraukti darban maž ne visi senosios armijos generalinio štabo oficeriai. Pastaruoju laiku paskelbta visų senosios armijos oficerių mobilizacija.

Raudonojoj armijoje beveik visiškai nėra buvusios rusų armijos kareivių. Raudonoji armija šiuo laiku papildoma mažne išimtinai tik naujokais.

Raudonosios armijos organizuotė sekanti. Aukštesniosios jungtys (соединения) yra armijos, susidedančios iš 5 — 7 pėstininkų divizijų su priskirtomis kitų ginklų rūšimis. Pėstininkų divizija susideda iš trijų brigadų, po tris pulkus kiekvienoje; pulke 3 batalionai, batalione — 3 kuopos. Kiekviename pulke yra komandos: kulkosvaidžių, ryšių, raitųjų žvalgų, sapiorų, komendanto, ūkio; aprišamasis ir veterinarijos punkta. Pulke turi būti: 2727 žmonės, 42 kulkosvaidžiai, 69 vežimai, 268 arkliai. Divizijoje — apie 25.000 žmonių. Divizijai priskiriami du raitelių pulkai po 4 eskadronus. Pulke — 915 kalavijų. Skaičiai nemaži, bet jie tik raštuose yra, o visos dalys ištikrųjų nepalyginamai mažesnės.

Kiekvienoje pėstininkų divizijoje yra šios artilerijos dalys: trys lengvi divizionai — išviso 9 batarėjos 3 col., gaubicų divizionas — dvi batarėjos po 4,8 colių ir sunkusis lauko divizionas iš dviejų batarėjų nuo 6 col. ir 4,2 col. kalibro. Kiekvienoje divizijoje yra atitinkamas skaičius techninės ryšių kariuomenės, gurguolės, transportų ir tt.

Armijos organizacija lyg ir pilna. Bet iš tikrųjų armijos sutvarkymas tebėra pirmąsiam periode ir, galima tikrai sakyti, jog nei vienoje raudonosios armijos dalyje toji organizacija nėra galutinai išvystyta.

Kariuomenės rūbai tokie pat, kaip ir senoji žygio uniforma. Nors, teisingiau pasakius, armija priversta dėvėti tą, ką turi, nes nėra jokių dirbtuvių, kurios gamintų rūbams medžiagos.

Komandos sudėčiai (vadams) atskirti ant kairiosios rankovės nešiojama atitinkami užimamoms vietoms ženklai.

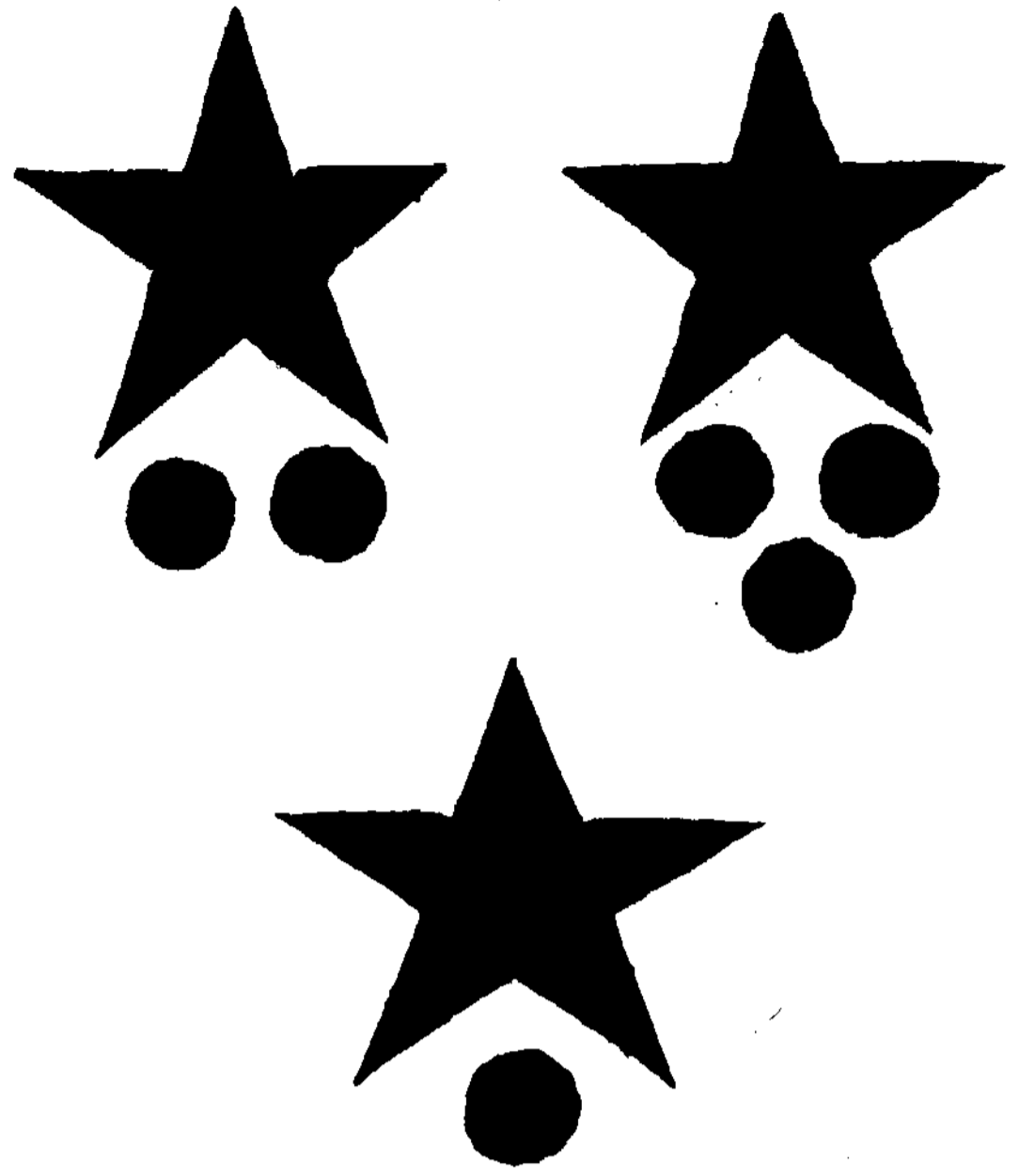

Komisaro ženklas.

Man teko matyti tos žvaigždės, auksu išsiūtos. Vieton kepurų su snapais, įvedami vilokiniai smailiais galais šalmai su nuleidžiamais užpakalyje atlapais ir antausiais. Ant tų šalmų didelė raudona žvaigždė. Ant kepurų ir kairėje krūtinės pusėje nešiojami ženkliukai: raudonos emalinės žvaigždės su tarybų ženklu

Nr. 2. Divizijos Vado.

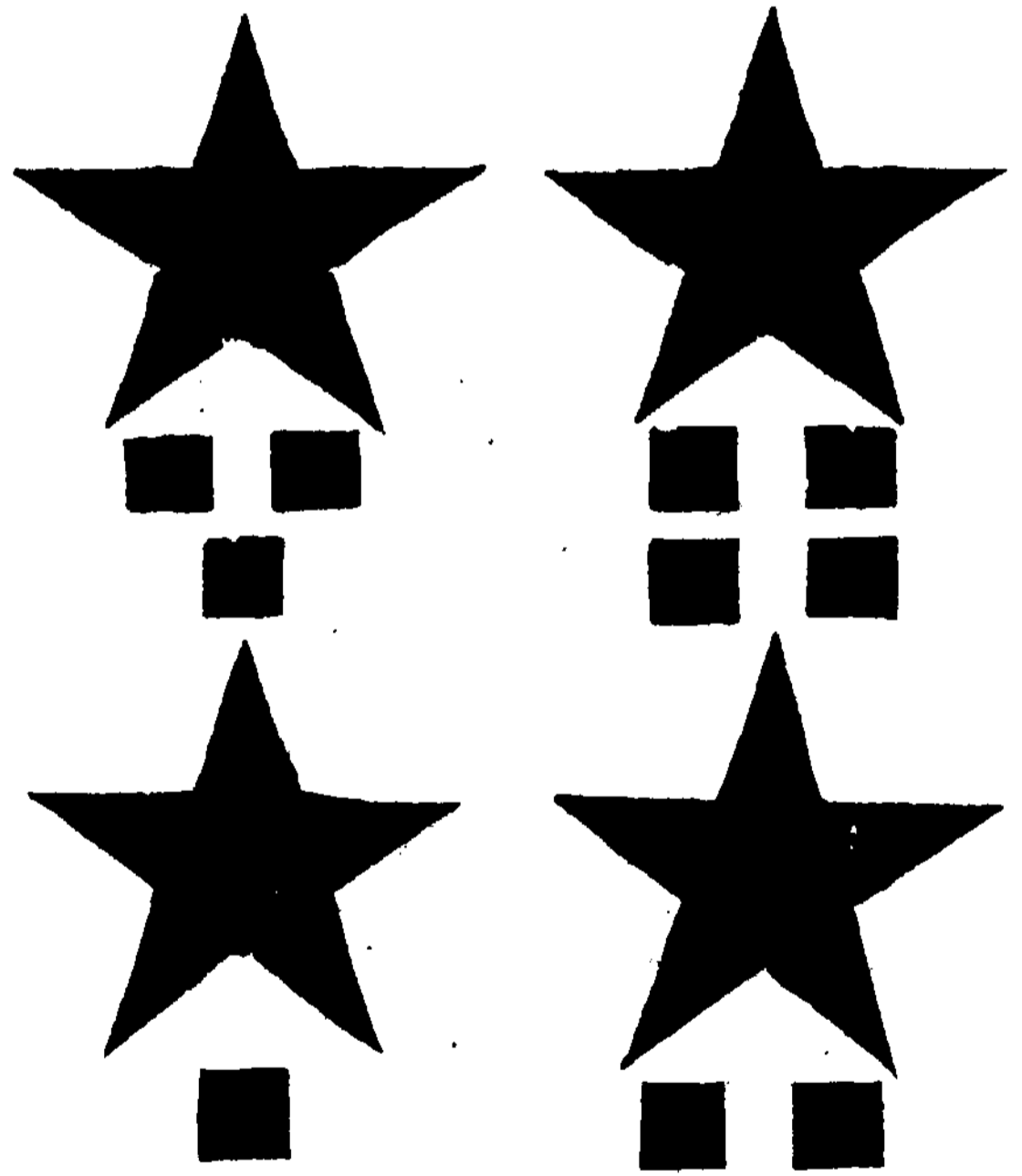
Nr. 1. Armijos Vado.

Nr. 3. Brigados Vado.

Nr. 5. Bataliono Vado.

Nr. 4. Pulko Vado

Nr. 7. Būrio Vado

Nr. 6. Kuopos Vado.

— plūgas ir plaktukas. Už pasižymėjimus kovose duodami raudonosios vėliavos ordenai.

Be to man teko matyti ir kitokių ženklų. Leidžiama nešioti įvairių aukštųjų mokyklų baigimo ženklai. Pasisveikinimas (pagarba) yra tik tarnybos laike.

Armija komplektuojama, kaip sakiau, naujokais.

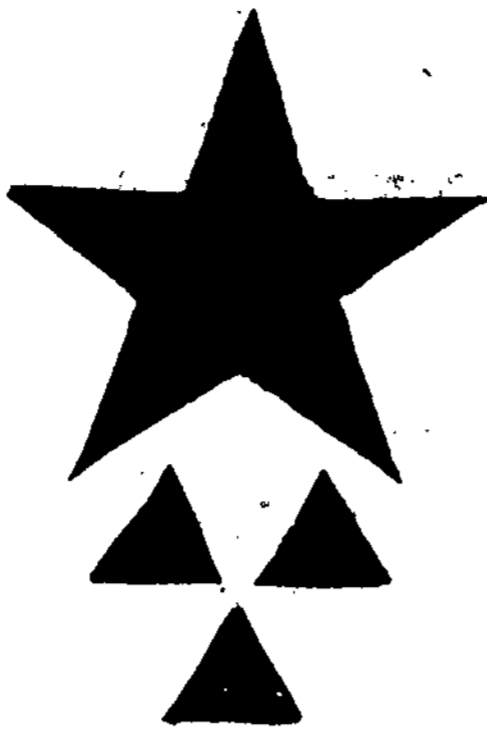
Rusijoje stengiamasi įkurti armiją milicijos pagrindais ir tam imamas sekanti priemonių: visa jaunuomenė nuo 16 — 18 metų privalo išeiti gimnastikos, sporto ir apskritai fizinio lavinimo 96 valandų mokyimo kursą. Paskui visa jaunuomenė nuskiriama vienam mėnesiui į teritorines brigadas, kur išeinama karinio mokslo kursas. Po to visi priskaitomi į armijos rezervą ir paleidžiami namo. Taip išlavinti jaunuoliai pirmu pareikalavimu privalo stoti į kariuomenės eiles.

Man teko matyti tos jaunuomenės parodą Maskvoje, kuri buvo surengta dėl atvykimo anglų darbininkų at-

Nr. 8. Viršilos.

Nr. 9. Būrininko.

Nr. 10. Skyrininko.

stovų. Paroda buvo Raudonojoje Aikštėje, kuri buvo iš visų pusių apsupta tankia sargybinių grandine. Bet man, vienam „vadui“ padedant, pasisekė pasiekti net „Lobnoje Miesto. Aikštėje buvo apie 30.000 jaunuomenės, iš kurių 6.000 moterų. Apie 10.000 buvo apsirengę sporto kostiumais. Kiekviena dalis turėjo savo vėliavas ir plakatus su išsiuvinėtais auksiniais ženklais ir parašais. Ore visą laiką skraidė trys lakstytuvai ir du iš jų darė lakstymo „triukus“, čiuožimą sparnais, mirties kilpas — kuo žiūrėtojai labai gėrėjosi.

Visos dalys buvo surinktos 10 val. r., o paroda prasidėjo tik 12 val. Nežiūrint didžiausios kaitros, jokio nepatenkinimo kariuomenės tarpe nebuvo matyt. Kuomet į parodą atėjo valdžios atstovai kartu su

Anglų darbininkų delegacija, jie buvo sutikti džiaugsmingais šauksmais.

Apėjus kariuomenę, prasidėjo iškilmės maršas dūduojant orkestrams. Jaunuomenė darė gero karinio išmikinimo, drausmingumo, o labiausia entuziazmo įspūdį. Ypač pasižymėjo savo drąsia išvaizda, lengvu žingsniu ir puikiu išmikinimu jaunuomenė, apsirengusi sporto kostiumais.

Galimas daiktas, kad toksai karinio lavinimo pastatymas gerus vaisius davė tik valdžios centre Maskvoje, kur į tą mokymą kreipiama ypatingo dėmesio. Bet jeigu spėti, kad toji karinio lavinimo sistema priimta visoje Rusijoje, tai tos sistemos rezultatai veikia turės apsireikšti.

Viskas rodo, kad T. Rusijos vyriausybė didelės reikšmės pridūoda galingos ginkluotos pajėgos ikūrimui. Ir jeigu T. vyriausybė ir ateityje vadovausis tais dėsniais, kuriais ji vadavosi kurdama raudonąją armiją, tai netolimoje ateityje Rusija turės stiprią, gerai organizuotą armiją, panašią į tautinę armiją,

Kleščinskis.

Žemė kariškiams.

1919 m. išparceliuoti kariškiam žeme aprupinti šie dvarai:

Trakų apsk.: Juodiškiai, Šventenykai; **Alytaus apsk.** Kibišiai, Papiškiai; **Marlampolės apsk.:** Mikališkis, Naujadvaris, Liudvinavas, Linija, Igliškiai, Jovarava, Buriškiai; **Vilkaviškio apsk.:** Vaišvilai, Stolaukeliai, Podvarkas, Podietiškiei; **Šakių apsk.:** Dakuniškis, Plieniškiai, Repnava, Kliškiai; **Rafelinų apsk.:** Sergejavka; **Tauragės apsk.:** Virbutai ir Vadilai; **Ukmergės apsk.:** Karaliūnava, Pšyspoš ir Zamušek; **Kedainių apsk.:** Karunava Gutenbergas; išparceliuotas žemės plotas viso 6,204, hekt., sklypų sudarė to 1920 metais Ministerio pavirtintu darbu planu nuspręsta atlikti šiuos darbus:

Išparceliuoti dvarus kariškiam žeme aprupinti:

Kauno apsk.: Romanius, Romanius-Veksel; **Trakų apsk.:** Polipius, Šukiškij, Edvardava, Silviškis, Adamava,

Kelionė į Mažąją Lietuvą.

1920 m. VI. 20 — 23.

I.

Kai aušra aušrą pakeitė, o sapnai dar tebeklaidino žmones, Kauno gatvės jau tonksėjo: su važtomis važiuo, su naštomis pesti lingavo į prielauką žmonės. O ten daugiabalsis kauklys „Nemunas“ jau kaukė, ūkčiojo:

- Labas rytas!
- Sveiki, sveikil
- Gražus rytas!

— Graži bus diena brolius lankyti—kalba, čiauškia minia, garlaivy besitvarkydama. Ir nieks nematė, kaip apačioj juodas žmogus pylė anglis į didelę krosnij, kaip kitas murinas žmogus pasuko tekinėlį, ir šešios kartis pradėjo stumdytis, laivo irklus sukti — jau laivas slenka. Ore daina, melodija, garsai, o vandeny sniego bangos kyla, putojas ir nyksta.

— Iki pasimatymo Kaunas!

II.

Nemunas skuba — mes dar greičiau. Nemunas vingiuojasi — mes dar labiau: ne visur gilū, ne visur mums kelias atviras — vingiuojamės, sukinėjamės, o

žiūrėk ir patenki kur į smėlį. Oi apsileidai tu mūsų Nemunėli: nei pavasario ledai tavęs neapvalo, nei vasaros bangos neišplauna — reikės tau gerą pirtį parngti.

Krantai vis keičiasi: čia lanka — čia rugių dirva, čia aukštas geltonas kriaušis — čia žalias, tankus pušynas, čia menka grytelė — čia bažnyčios bokštai saulės spinduliuose mąudos, čia niegalotas piemenėlis bandą gano, rasą braidžioja — ten linksmas žmonių būrys eina Dievo garbinti, — šiandien maldos diena. Taip viskas aplinkui keičiasi, rodosi ir dingsta. Tik garlaivy žmonės susnūdę tyli ir nuobodžiauja. Ir nieks nemato, kaip „dvylika brolių klajūnų“ pakišdami po stalo galvas, iš „pilstytuvės“ pilstosi, gaivinas!

III.

— Rubežius, rubežius!!

— Kur rubežius?

— Tur būt ten, kur tas kapčius kyšo.

— Ne, dar toliau — visi staiposi, žvalgosi, nori tą rubežių pamatyti kaip jis atrodo, jo vis nematyt, o čia orkestras jau dūduoja Smalininkam sutiktuvių maršą. Pakrantę raibina minia: papūtę ūsus vokiečiai murkso, storakasės, šaltaveidės vokiečiai ko tai akelėmis mūsų tarpe ieško, o ten žiūrėk ir grynai lietu-

Kurniškius, Kamilina; Alytaus apsk.: Kasperauskus, Izujiški, Dirvonas, Dzinigiški, Rečius, Panemunė;; Mariampolės ir Seinų apsk.: Mackava, Bukta, Langruda, Miklausius, Orijos, Didžiaaja Kirsna, Siemeneškius, Pryda, Žagarškius, Raudžiškius, Mikolajeva, Tartupj, Skrimuiš, Bagrenus, Čista-Būda, Pasuduonius, Mediniškius; Vilkaviškio apsk.: Vanaganė, Karolius, Matlaukius, Valavičius, Kaupiški, Dotainius, Budžiški, Juodvarj; Šakių apsk.: Pranciškava, Kriaučiuniški, Dambava, Trakus, Uržiniški, Emaslava, Plieniski, Repnava, Klišius, Dapkuniški, Sakius, Valiulių-Sirdukų; Raseinių apsk.: Zalokių; Tauragės apsk.: Vaidilų; Kretingos apsk. Marianavos, Salantelių, Grobšyčius; Šlaunų apsk.: Vileikių, Aagiačių, Moniušių, Verbunų, Pilitušių, Medsėdžius, Minaičius, Butniunus, Janus, Jankunus, Kepalius, Kalvius; Mažeikių apsk.: Belimova-Talisbergas; Beržų apsk.: Kalnų, Marsūnų, Pariškių, Mažuikių, Ubiškių, Totorių, Oškiniški, Bliudžius, Tabokinė, Rucko, Marisnava; Rokiškio apsk.: Viremba, Libinus, Vyžunėlių, Vilku, Dovainiški, Urboniški, Totoriški, Skriobiški, Janava, Upių, Zašus, Dagilius, Zamostės, Aknista, Ignotiški, Lukšiu, Vandinava, Maželių; Ukmergės apsk.: Šiliunus, Mačaučius, Šembeliški, Papuolius, Pučeliški, Deltuvėlė, Michaluvka, Marciniški, Pakalnius, Deltuva, Gojali, Stanislavova, Ratkovščydną, Kovaliukų, Batoniškių, Veprių; Utenos ap.: Pilekaičius, Petruvka, Mieliški, Kiburius, Šilinė, Joneliški, Mazotiški, Nedinius, Dobrovolė, Deksnis, Jataičius, Užuršulius, Stanislava, Darainius, Prūdus, Zaprūda, Jurkiški; Panevėžio apsk.: Žverių, Taruškių, Pavašakius, Šimoneški, Rukiški, Aukštadvar; Kedainių apsk.: Štašyno, Stabilių, Paliėsių, Kaukazo, Grabovo, Automiro, Grižvalkių, Būdų I, Zalesių, Būdų II, Daugirdų I, Daugirdų II ir Gudų. Viso 149 dvarus, plotas apie 30,483 hekt.

Žinios.

Lietuvoje.

Kaunas. Liepos mėn. 1 d. prasidėjo Kultūros ir Švietimo Komisijų suvažiavimas, kuriame pirmininkauja kapitonas Brasulevičius.

Platesnį aprašymą duosime kitame n-ry.

viškos išvaizdos žmonės slankioja. Marga minia. Bet štai binoklis dar vieną mūsų „poną“ viešbučio kieme parodo.

— Pardavė miško už tris milijonus, begyvena — garlaivų girdėti.

Orkestras vėl himną skardena, mes jam pritariam, ir laivas, vėliavas ištiesęs, pradėjo vėl slinkti. Minia krante sujudo, garsais, skepetėlėmis, rankomis orą tik raižo, tik raižo. O viena balta seselė išsiskyrė iš minios, bėga klumpa krantu ir moja, moja. Ką ji taip lydi?

„Nemunas“ Nemunu plaukia laisvai: gilų, platu ir laisva. Bet Nemunas nuliūdes, ir gaila jo: aptvarsytas, suvaržytas, apžėlęs; nėra plikų kriaušių, kurioms galėtų savo kerštą parodyti, nėra plačių smiltynių, kur galėtų linksmi papliukšenti — iškasta nurodyta plati gili vaga, ir plaukia tylėdamas! Ir trošku čia: kaip Lietuvoj jo krantus puošia tylūs bažnyčių bokštai, taip čia aukšti fabričių kaminai, o jie smilksta, smilksta, rūksta, rūksta.

IV.

— E, sako, Rambynas jau nebetoli, o čia ir pietų niekaip negali pavalgyti, — murma žmonės, tuščias lėkštes ant suolų pasidėję.

Visi skaitūs, saulės iškepinti vėjo nupūsti. Saulė vis žėri, nesigaili vėjelis vis pučia, nesigaili, tik pietų

Kaunas. Meno Apžvalgos Parodą aplankė šios kariuomenės dalys:

Iš Kareivių kliūbo	120 žm.
„ Karo mokyklos	81 „
„ Komendantūros kom.	42 „
„ I bat. 6 pulko	50 „
„ I bat. 6 p. 1 kuopos	50 „
„ I bat. 6. 2 kuopos	12 „
„ Gaubicų batarejos	24 „
„ Atsargos batarejos	37 „
„ Auto-batal. mokom. kom.	40 „
„ Šarvuoto būrio	8 „
„ Kauno komend. mokom. kom.	40 „
„ Panevėžio puskarin, mok. II p.	69 „
„ Karo ligoninės	
„ Aviacijos dalies kareivai	
„ Aviacijos d. rik. kom.	26 „
„ Mokomosios elek. - tech. bal. kom.	32 „
„ I bat. 6 p. 2 k. ir kulkosv.	68 „

— Lietuvių kareivių dalis, baigusi „tankininkų kursų“ Rygoje, prižiūrima anglų specialistų (žinovų), grįžo į Lietuvą. Keliolika karininkų dar pasiliko.

Palanga. Šiame grynai lietuviškame kampe vis dar tebeviešpatauja latvių kariuomenė, kuri berods ir nemano kada nors iš Palangos išeiti. Visi parašai, iškabos — latvių kalboje. Pesus visi turėjo išsiimti latviškus, nes kitaip grasino tuojaus išvarysį laukan. Už pasą reikia mokėti po 40 rub. Latvių kareiviai dažnai daro šokius vakaruškas, į kurias eina ir ištvirkusios lietuvaitės. Apgailėtina, kad tos lietuvaitės netik bičiuliaujasi su latvių kareiviais, bet ir šnipinėja jų naudai: sužinojusios bet ką apie lietuvių kariuomenę, jos tuojaus praneša savo „kavaliariams“ latviams.

Naktimis latvių kariuomenė daro ties Lietuvos siena manevrus, nes dieną kareiviams esą peršilta.

Palangiškiai ištroškę laukia Lietuvos valdžios. Neseniai Palangoje lankėsi Lietuvos armijos generolas-leiten. L.; jo aplankymas Palangos lietuviams labai pakėlė ūpą. Gener. L. kit kart mokinosi Palangos progimnazijoje. V.

Gudakiemis (Alyt. apskr.). Gegužės 19 d. į Gudakiemį iš Perlojos atėjo apie 90 lenkų raitelių ir

nėr ir nėr. O laivas švyst ir pasisuko snapu į dešinę. O ten aukštas, aukštas pušimis nužėlęs krantas, ir vienoj vietoj minia marguoja.

— Rambynas, Rambynas!!

Minia nuo kalno bėga žemyn, laivas sustoja; himnas skamba, jo aidai plaukia plaukia.

— Sveiki broliai! — iš laivo girdisi.

— Sveiki Kauno lietuviai — nuo kranto ūžia.

Ir bematant abi minios susiliejo ir ant kalno užsiritė.

Tik ten du šešėliai dar skardžiu krantu lipa ir gėles skina.

— Aš pirma nuskyčiau.

— O aš gražesnę — girdisi džiaugsmas.

Ant kalno minia dar padidėjo. Čia vadai veikėjai, čia juodi darbininkai, čia kariai (karys — kareivis, karininkas, tas kuris kariauja), ir visi prie trispalvės vėliavos klausosi himnų, dainų, kalbų:

— Sveiki Didžiosios ir Mažosios Lietuvos lietuviai, susirinkę į Rambyno metinę šventę. Čia mūsų tėvaj dievus garbindavo, čia ir mes susiejome, ir mūsų daugiau nieks nebeperskirs. Daug kartų griuvo Rambynas, bet Vokiečių valdžia savo nelaimėi padėjo jį atstatyti, ir šiandien jis atgijęs žaliuoja. Atgiję ir mes žaliuojam. Sunkius laikus gyvenam, priešai dar siaučia. Bet kraujo nesigailėsim: lašą po lašo išlašys.

pradėjo plėsti gyventojus. Sužinojęs apie tai Merkinės lenkų komendantas pasiuntė apie 200 pėstininkų sudrausti plėšikus. Raiteliai nenorėjo klausyti ir pradėjo su pėstininkais šaudytis. Gerą valandą pašaudę raiteliai pasitraukė iš Gudakiemio. Abiejose pusėse buvo sužeistų. Išplėštą gyventojų turtą raiteliai negalėjo išsigabenti. Išplėštųjų daiktų dalį pėstininkai pasiėmė sau, o likusius grąžino savinkams.

K u d a r a s.

Vilniuje lenkų okupantų valdžia juo toliau, juo blogiau elgiasi su lietuviais. Lietuvių gimnazijai daroma vis daugiau kliūčių. Dabar lenkai varo gimnaziją iš buto. Lietuvių laikraščių skaitymas yra labai persekiojamas. Žmonėse platinama žinios, kad lenkai greičiau atiduosią Lietuvai Varšuvą, negu Vilnių.

Mūsų taikos delegacija laimingai nuvyko į Maskvą. Nuvykę jie pranešė likusiai delegacijos daliai apie padėtį Lietuvoje. Likusioji gi Delegacijos dalis plačiai išdėstė pirmininkui, kas buvo komisijų daroma, jam esant Kaune. Remiantis nauja medžiaga ir pervežtomis iš Kauno žiniomis, Delegacija pilnoj savo sudėty, apsvarstė tremtinių grąžinimo ir įkairių pasikeitimo klausimus. Tremtinių ir įkairių grąžinimui į Lietuvą paskubinti, manoma padaryt su bolševikais tam tikrą atskirą sutartį.

Dabar bus svarstomas sienų klausimas bei peržiūrėtas iš naujo, ypač tose vietose, kur buvo pasirodę skirtingų nuomonių.

Užsienyj.

Maskvoje vienas kareivis kėsinosi nušauti Leniną, bet sužeidė jam tik ranką. Kareivį bolševikai suėmė. Tą žinią patvirtina bolševikų laikraštis „Pravda“.

Lenkijoje. Birželio 10 d. įsakyta įsiregistruot visiems Lenkų piliečiams ligi 50 metų amžiaus, gelžkelių, pašto ir telefonų tarnautojams, kurie nors kurį laiką yra tarnavę kariuomenėje karininkais, karo valdininkais arba kareiviais. Neįsiregistravę bus baudžiami 6 mėnesiais kalėjimo arba 100 tūkstančių mr. pinigine pabauda.

sim, tik laisvės nebeatiduosim. Pasodinsme, palaisytysme čia ažuolą. Lai jis auga, šakoja, lai mūsų gyvybę reiškia. Valio sujungta Lietuvos valstybė! — ir girdi, klausosi Rambynas tokio niekadės dar negirdėto galingo himno „Lietuva Tėvynė mūsų“ ir griausmingo „valio“.

Svečiai ažuolą sodina, publika, ilsisi, žaidžia, vaišinasi, šnekučiuojasi. Taip vieni į kitus žiūri, taip vieni kitus akimis lydi, o ypač kur pasirodo mūsų karys, kad rodos daugiau nieko ir nėra pasaulio, kaip tik tos dvi minios, labai brangios, artimos, bet niekadės dar nesimačiusios.

Štai mūsų kapitonas su seneliais šnekučiuojasi.

— Tai kaip gyvenate?

— Dabar blogai. Pirma duonos gaudavom, o dabar nieks nieko neduoda. Lietuvos valdžia turės mus aprūpinti senatvėj. Jūs turtingi, turit pinigų ir duonos.

— Ar iš tolo ir kaip vadinatės?

— Mudvi — kalba drąsesnė senutė — iš Šilėnų. Mano pavardė Jankauskienė, turiu jau 71 metus, vyras senaj jau numirė, o ši Vėlėkaitienė, kiek jaunesnė.

— Aš parvažiavęs į Kauną parašysiu, kad su jumis kalbėjau ir kad jūs vargstate.

— O tai žmogus, o tai geras ir namo parėjusios pasakysme — džiaugėsi senelės.

Maskvos vyriausybė išleido manifestą, kviesdama senus rusų karininkus liauti kovojus Krome, Kaukaze ir Sibire, prieš bolševikus ir stoti bolševikų kariuomenės eilėn, kad greičiau būtų galima nuveikti grobikus lenkus. Tie karininkai, prisidėdami prie Rusu laimėjimo, gautų pilną amnestiją (nusikaltimo dovanojimą) už jų darbus Kolčako, Denikino ir Vrangelio armijose. Po atsišaukimo yra Lenino ir Trockio parašai.

Suomių taikos derybos su rusais tebetęsiamos Dorpate. Daugiausia ginčių sukelia sienų klausimas; rusai nenori Suomiams atiduoti Karelų ir Petsamo kraštus, kuriuos suomia būtina reikalauja sau.

Radio - telegrafo stebuklai. Pastaruoju bevielis telegrafas yra tiek išstobulintas, kad jam naudojantis galima girdėti Italų, Ispanų ar Lenkų sostinėse dainininkę, dainuojančią Londone.

Lenkų baimė. Yra žinių, kad lenkai prašę Prancūzų padėt kariaut prieš rusus, nes lenkai vieni ilgai neįstengsiai laikytis ir neišvengiamai būsią nugalėti. Prancūzai būk tai pažadėję tuojau pasiųsti 100 tūkstančių kareivių, daugiausia murinų, padėt lenkams.

Latvių Steig. Seimas patvirtino taikos su vokiečiais derybų protokolą, bet lieka dar gaut naujosios Vokiečių vyriausybės ir reikstago sutikimą.

Oficialinė dalis.

Traukdamasis iš vyriausybės priešakio, juntu prievolės pasakyti jums, kariškiai, bent kelius atsisveikinimo žodžius. Man, kurio žinioje buvo kariuomenė, teko drauge su jumis daugiau ne metai rūpintis mūsų Tėvynės gynimo reikalais, teko sielotis jos vargais ir džiaugtis jos laimėjimais. Buvo šviesių ir sunkių darbo valandų. Todėl tikiuosi, kad sunkiųjų kliūčių įveikimas, Lietuvos nepriklausomybės keliu einant, bus kiekvienam iš mūsų malonu atsiminti. Ir daug tų kliūčių.

— Tai už ką čia dabar rašo? — klausia išsigandusios dvi mergelės — ar kuo nusidėjo? (Taip įbauginti žmoneliai vokiečių „rašymais“!)

— Į ceitungus paduos — paaškina rudas dėdė.

— Tai ir mes norim, ir mus įrašykite.

Bet kapitonas jau su vyru artoju kalbas.

— O jūs vyrai ko norit?

— Man vistiek, — atsako. O kam tie jūsų muzikantai rusiškai kalbasi?

Margas pasaulis, jo minčių nesuvaikyti!

Ilgai norėjosi dar čia pabūti, pasižinti, pasigėrėti Rambynu, bet garlaisis apačioj pradėjo šūkauti, ir mes brolių lydimi, sėdom toliau plaukti.

— Sudievi! Tik nepaskutinį kartą.

Ir Tilžė praslinko, ir su tilžiškiais atsisveikinom. Nemunas platėja. Saulė leidžiasi: Dangus tamsėja, o kai įsidūrėm į Rusnės tiltą, jau visai tamsu buvo. Tik užpakaly, rytuose, gaisras danguj raudonavo, švietė.

Saulės įkairinti keleiviai atvėso, nurimo. Miegas pradėjo po kajutas ir palebas slankioti. Ir nieks jau nejautė, kaip apačioj juodas žmogus, prakaitą liedamas, įpylė anglis į žėrinčią krosnij, kaip murinas žmogus sekė mašinų veikimą. Ir tik retkarčiais tamsoj bepasigirdavo irklų pliuškėjimas ir nesuprantami garsai

M r c. L - i s.

Iš pradžių Lietuvos valdžia buvo silpnutė, valstybės pamatai menkučiai, karo liekana — vokiečių valdžia tebebuvo mūsų šalyje, ir tos žemės, ant kurios reikėjo mūsų valdžiai tvarkytis, bebuvo likę tik sklypelis. Po visą Lietuvą buvo paplūde rusai bolševikai — vienoje pusėje — ir lenkai — antroje. Stipresni už mus kaimynai — kraštai tykojo sunaikinti besikuriančią Lietuvos valdžią. O laimėjusios karą valstybės, į kurias tiesė rankas keliančiosios iš numirusių tautos, mums buvo dar ir nepasiekiamos ir jų mums reikalinga užuojauta neprieinama. Lietuvą tebebuvo atkiršta nuo viso pasaulio. Negana to: Lietuvos nepriklausomybės priešininkų agentų kibždėjo visas kraštas. Dėdamies žmonių prieteliais, jie niekino prakilnų jaunutės valdžios siekimą priversti Lietuvą ir lietuvių tautą ligi pilnos nepriklausomybės, leido nesusipratusiose miniose visokių nesąmonių: kad susidariusioji vyriausybė esanti ponų valdžia, kad ji tik savo naudos teieškanti ir t.t.

Lietuvių tauta betgi nepaisė tų jokių paskalų: ėmė spiestis apie savo vyriausybę. Pašaukus vyriausybei griebtis ginklo, susidarė būriai savanorių iš visų luomų. Tai buvo mūsų kariuomenės pamatas. Puskalkiai, pusnuogiai, menkai teaprūpinti ginklu, nepratę jo dar vartoti, vieną kitą teturėdami prityrusį vadą, jie stojo ginti kraštą nuo vidurinių ir išorinių priešininkų. Kas gera valia nenorėjo laikytis tvarkos ir gerbti mūsų šalies laisvės, tas turėjo nusilenkti ginkluotai pajėgai. Savanorių būriai apvalė dar neapsemą bolševikų bangos Lietuvos dalį nuo patamsėje slankiojančių gaivalų ir davė galėjimo ramiai darbuotis gyventojams, pakėlė valdžios vardą ir jai davė tvirtesnio pamato jau įstatymų ir įsakymų keliu privalomai šaukti piliečius į ginklą. Iš savanorių ir privalomai pašauktųjų susidarė tvarkinga kariuomenė. Ji tad rimtai pradėjo stumti rusų bolševikus tolyn nuo Kauno ir galų gale juos visai išvijo iš Lietuvos, ji tad sulaukė lenkų veržimąsi gilyn Lietuvon.

Bet atsikračius vienu priešų ir atsispyrus kitiems priešams, buvo užsilikę ir susitelkę Lietuvos žiemuose treti priešininkai — bermontininkai, vokiečiai su rusais, tykojusieji sunaikinti Lietuvos valdžią ir išdildyti mūsų nepriklausomybės pradžią. Mūsų kariuomenė, kad ir neturėdama pakankamai nei ginklų, nei šovinių, ryžosi pulti stipresnį už save priešininką, sumušė jį ties Radviliškio ir privertė galutinai pasitraukti iš Lietuvos. Tai buvo didelis mūsų laimėjimas.

Tačiau budėjo mūsų priešininkai ir toliau, iš pasaly kasdamies po mūsų valstybės pamatais. Naudodamies sunkiu jos padėjimu, jie buvo įsimanę suardyti tą pajėgą, ant kurios kiekvienoje šalyje laikosi visuomenės tvarka ir valstybės gražmė. Agitatoriai gyvu žodžiu ir slaptais raštais kurstė kareivius nebeklausyti nei savo vyresniųjų, nei valdžios, ligi pagaliau maža dalelė kareivių vasario 22 d. išdrįso pakelti ginklą ant savo vyriausybės, kurstydami ir kitus tai padaryti. Bet apsiriko: ištikima kariuomenė rūsčiai nutrėmė neklausadas, ir jie buvo teisingai nubauti. Tuo kėsiniimusi norėta neprileisti krašto prie Steigiamojo Seimo rinkimų.

Bet ir Steigiamajam Seimui susirinkus nereikia užmesti šalies viduje pasislėpusių piktadarių. Jie tebedirba savo darbą. Pirma kurstė prieš V. Tarybą ir jos pastatytą laikinąją valdžią, kad nesanti tautos valios reiškėja. Šiandien kursto, kad St. Seimas nereikia to, ko darbo žmonės privalo. Ir vėl gundo tie priešininkų naudojami piktos valios žmonės mūsų Tėvynės sargus ir vėl jie saiksto ją sutrukdyti, paskul tegu svetimieji, įsiveržę mūsų kraštą, padarytų mus vergais.

Tik aš giliausiai esu įsitikinęs, kad tie nedori priemoniai neįveiks suardyti mūsų karumenės. Gi žino mūsų Tėvynės sūnūs, kad jie tarnaudami savo kraštui, tarnauja ir savo tėvų geresnei ateičiai, kad mūsų valdžia geriau mokės pasirūpinti savo piliečių gerove, negu svetimoji, kuri, gink Dieve, užgriūtų ant mūsų.

Mūsų kariuomenė turi didėti ir stiprėti, turi tvirtėti ir jos drausmė ir kiekvieno kariškio savo pareigų supratimas. Juo tvirtesnė kariuomenė, juo lengviau mūsų valdžiai derėtis su priešingomis valstybėmis, dar nepripažinusiomis Lietuvos nepriklausomybės.

Lietuva dar toli gražu neturi visos žemės, kuri jai teisingai priklauso. Ir jau ta aplinkybė rodo, kad mūsų ginkluotai pajėgai reikia didėti, o ne mažėti. Nori nepriklausomybės, mokėk aukotis ir kantrus būk. Be ištvėrmės vergu patapsi.

Mano linkėjimai Jums, kariškiai, trumpi, bet širdingi: kad būtumėte ištikimi, patvarūs ir paklusnūs Steigiamajam Seimui ir jo pastatytai Valdžiai, kaip buvotė V. Tarybai ir jos pastatytai laikinajai valdžiai. O aš Jums labai dėkoju visiems už tą darbą, kurį esate padarę mūsų Tėvynei man stovint valdžios priešakyje. Bendrasis darbas tiesie mums brangus vargo dienų atsiminimas.

A. S m e t o n a
Valstybės Prezidentas.

Majoras M e r k i s
Krašto Apsaugos Ministeris.

L. K. J s Nr. 361.

Laisvai samdomų raštininkų ir mašinistų algos.

Laisvai samdomi raštininkai(kės) ir mašinistai(tės) aprūpinami algomis sekantys:

Laisvai samdomiems, kurie gali užimti vyresniųjų raštininkų vietas mokėti iki 800 auks. mėnesiui ir galintiems užimti jaunesniųjų raštininkų vietas — iki 700 auks. mėnesiui.

Mašinistams(tėms), kuriuos galima priskirti prie I-os rūšies, mokėti 800 auksinų ir prie II-rės rūšies — iki 700 auks. mėnesiui.

Jokio kito užlaikymo laisvai samdomi negauna.

P a m a t a s: Valst. Kontr. raštas Nr. 973 iš š. m. V. 10 d.
L. K. J s. Nr. 344.

Armijos teismas teisiamajame posėdy nagrinėti skiria:

1920 m. liep. m. 3 d.: — karininko Liudo Michalauško, kaltinamo 670 B. St. str., (kasacinė) bylą (181).

1920 metų liep. m. 9 d.: — kareivio Adomo Vilkelio, kaltinamo 2 d. 658 B. St. str., byla (107) ir kareivio Juliaus Bernatavičiaus, kaltimo 134 K. B. St. str. („Liet.-Kar.“ įsakymas Nr 231), byla (116).

1920 m. liep. m. 12 d.: — pilečių Bernardo Grinevičiaus, Stasio Jurkšaičio, Stasio Savicko, Dominiko Ramanausko ir Antano Radziavičiaus, kaltinamų 51 ir 4 ir 5 p. 589 B. St. str. ir 6 p. 14 Y. V. A. J. &, byla (105).

1920 m. liep. m. 15 d.: — kareivio Stasio Budos, kaltinamu 3 d. 581 B. St. str., byla (108) ir piliečio Mato Kiricko, kaltinamų 6 p. 108 B. St. str., byla (114).

1920 m. liep. m. 17 d.: — kareivio Kazio Puišio, kaltinamo 5 p. 589, 49 ir 453 B. St., 279 K. B. St. str. ir 6 p. 14 Y. V. A. J. &, byla (103) ir pilečių Prano Nurkoto ir Juliaus Giliaus, kaltinamų 12 p. 455 B. St. str. ir 6 p. 14 Y. V. A. J. &, byla (89).

1920 m. liep. m. 20 d.:—pilečių Jono Radziansko, Juozo Valavičiaus ir Antano Spudžio, kaltinamų 51, 4 ir 5 p. p. 589 ir 3 p. 520 B. St. str. ir 6 p. 14 Y. V. A. J. &, bylą (102).

1920 m. liep. m. 22 d.:—kareivio Vaclovo Jasienio, kaltinama 128, 131 ir 133 K. B. St. ir 448 ir 441 B. St. str., bylą (113) ir piliečių Jono Narkevičiaus ir Mikalojaus Derilovo, kaltinamo 5 p. 589, 3 p. 520 B. St. str. ir 6 p. 14 Y. V. A. J. &, bylą (101).

1920 m. liep. m. 24 d.:—kareivio Petro Gailiuno, kaltinamo 3 d. 657 B. St. str. bylą (111) ir piliečio Konstantino Adžgovskio, kaltinamo 1 p. 1 d. 129 B. St. str. ir 2 p. 14 Y. V. A. J. &, bylą (110).

1920 m. liep. m. 27 d.:—Piliečio Bronislavo Romano, kaltinamo 3. p. 2 d. 108 ir 109 B. St. str., bylą (112).

Vyr. Leitenantas Budrevičius.
Armijos Teismo Sekretoris

Naudojimasis privatiniais butais.

Skelbiu žiniai ir vadovavimuisi naudojimosi privatiniais butais kariuomenės reikalams įstatymą:

1. Užimamų kariuomenės reikalams (štabams, įstaigoms) privatinų asmenų butų (trobų) mokėjimo nuomos) normos nustatomos už 1 kv. met. aslos mėnesiui pagal šia lentelę.

	BUTŲ RŪŠYS			
	Auks.	Sk.	Auks.	Sk.
1. Gyvenamieji butai užimami štabams, kancelerijoms, karo komendantūroms, karo ligoninėms; ambulatorijoms.	—	100	—	75
	—	—	—	20
2. Gyvenamieji butai užimami kareivinėms, gauptvachtoms, sargybos butams ir raštinėms, taip kuopų ir komandų sandėliams	—	75	—	55
	—	—	—	15
3. Negyvenamieji trobesiai: arklydėms, garažams, sandėliams ir tvartams	—	—	—	—
	—	—	—	10

2. Užimamų kariuomenės reikalams privatinų asmenų butų (trobesių) apmokėjimo normos yra nustatytos, turint galvoje gerus, nesuardytus ir nereikalingus, kad galimą būtų gyventi, jokio remonto butus (trobesius), su visais reikalingais gyventi sveikais įtaisais (krosnimis, langais, durimis ir t. t.):

Pastaba: Jeigu butas arba visas trobesys skiriamas ne gyventi, bet kitam reikalui (sandėliui, tvartai, arklydės) „įtaisai“ suprantami atatinkami.

3. Užimant kariuomenės reikalams privatinų asmenų butus turi būti nustatyta: 1) techninis stovis su pažymėjimu: koks trobesys (mūrinis, medinis, naujas, senas), kiek langų, durų, krosnių, jų stovis: koks, jeigu yra, inventorius, kokiame jis stovyje ir t. t.; 2) dydžio (aslos pločio) išmatavimas; 3) būtina reikalingo kariniai daliai (įstaigai) gyventi remonto nustatymas — visą tai atlieka tam tikra komisija iš a) vietinio karo komendanto (arba jo atstovo) pirmininko, b) vietinio apskrities viršininko (arba jo atstovo) ir c) vietinio savivaldybės atstovo, dalyvaujant suinteresuotosios dalies ir, jeigu galima, Butų Skyriaus ir Valstybės Kontrolės atstovams.

Pastaba: 1. Komisiją sukviečia suinteresuotos dalies (įstaigos) Viršininkas.

Pastaba: 2. Į komisiją kviečiamas buto savininkas, arba jo įgaliotinis savo reikalams ginti.

Pastaba: 3. Prie mokamos aslos pločio nepriskaitomi: karidoriai, laiptų vietos, išeinamosios vietos, virtuviniai sandėliai, priemenės, verandos, priėjimai ir rūšiai, jeigu į rūšius įeinama iš užimamo buto.

4. Išlaidos, padarytos būtina reikalingam butui užimti remontui tam tikrais aktais, yra išskaitomas iš nuomos mokesnio, jeigu tas remontas bus pačių butų (trobesių) sutaisyti, bet ne specialiniam tik apsigyvenusios dalies (įstaigos) reikalams padarytas.

Pastaba: 1. Pačių butų (trobesių) remonto reikalingumo ir didumo aktus surašo tam tikra komisija punkte 2. nurodytomis taisyklėmis.

Pastaba: 2. Remontą, būtina reikalingą tik specialiniams apsigyvenusios dalies (įstaigos) reikalams, nustato ta pati dalies Viršininko skirta komisija, dalyvaujant, jei tai galima, butų skyriaus ir Valstybės Kontrolės atstovams.

Butų užėmimo ir jų atleidimo dienos turi būti pažymimos dalies įsakymais ir patikrinamos tam tikrais dokumentais „užėmimo“ ir „atleidimo“ aktais, kuriuos turi pasirašyti dalies (įstaigos) Viršininkas ir namų savininkas su vietinės savivaldybės patikrinimu.

6. Kiemą ir gatves laikyti švariai privalo namų savininkas.

7. Visi remonto ir butų užėmimo aktai turi galios tik Butų Skyriaus Viršininkui patvirtinus juos.

8. Viešbučiai ir privatiniai butai kariškiams šių normų nepriklauso.

9. Užėmimo ir remonto dokumentai (aktai, parašai ir kita) turi būti neveliau kaip per mėnesį prisiunčiami Butų Skyriaus Viršininkui.

10. Visi privatinų žmonių ir įstaigų reikalavimai dėl atlyginimo už butus ir trobesius, kurie arba buvo užimti Lietuvos kariuomenės dalių arba įstaigų ir ligi išleidimo šio įstatymo nepatenkinti, patenkinami nurodytomis šiame įstatyme normomis.

11. Šis įstatymas neliečia butų sekvestruotų einant įstatymu „Sekvestruoti privatiniam turtui valstybės reikalams karo metu“. — L. K. J. Nr. 355.

Krašto Apsaugos Ministerio atsisveikinimas.

Nuo Krašto Apsaugos Ministerio pareigų pasitraukdamas, kaip narys Laikinosios Vyriausybės, reiškiu širdingą padėką visiems bendradarbiams - kariškiams: karininkams, karo-valdininkams ir kareiviams, kurie savo darbu ir pasiaukavimu Tėvynei padėjo privest Lietuvą prie Steigiamojo Seimo. Kūrime Valstybės Kariuomenė sulošė žymiausią rolę, paliuosavo šalį nuo daugumos priešų ir padėjo įvest tvarką viduje. Bet darbas kariuomenės neužbaigtas, sostinė Lietuvos dar rankose svetimųjų ir dar nenustojo savo užgrobiimų rusai.

Krašto Apsaugos Ministeris
Majoras MERKIS.
L. K. Js. Nr. 366.

Algos priedas lakūnams.

Skelbiu žiniai ir vadovavimuisi algos priedo nustatymo karo lakūnams ir oro žvalgams už specialybę įstatymą:

„1. Karo lakūnams ir oro žvalgams už specialybę nustatomas 200 auksinų kas mėnuo priedas prie pagrindinės algos ir po 50 auksinų už kiekvieną skrajimo valandą.

2. Karo lakūnams už išmėginimą naujo ar pagrindiniai atremontuoto aparato, jo nuregulavimą ore ir pasiekimą 2.100 metrų aukštumo išduodama 200 auks.“

L. K. Js. Nr. 355.

Inžinerijos kuopos šventė.

Atskiros Inžinerijos kuopos metinė šventė nustatoma Rugpiučio mėnesio 1 dieną.

Lk. Js. Nr. 357.

Karo valdininkų kvotimai.

Įgyjimui teisės būti pakeltas į 1-įj karo-valdininko laipsnį š. m. Liepos mėnesio 15 dieną prie Karo Mokyklos skiriami kvotimai. Bus kvočiama „Lietuvos Kariuomenėi“ įsakymo Nr. 171 nustatytu programu. Norintieji laikyti kvotimus, privalo ne vėliau š. m. Liepos mėnesio 14 dienos su dokumentais — atestacija, mokslo cenzo liūdymu, žinių lapu apie tarnybos bėgį — atvykti Karo Mokyklos Viršininko žinion.

L. K. Js. Nr. 350.

Kareivių maudymasis.

Išvengimui pasitaikančių nelaimingų atsitikimų leidžiant kareivius maudyti kariuomenės dalims įsakau prisilaikyti sekancios tvarkos:

Kareiviai leidžiami maudyti komandomis nuskirtoje ežero bei upės vietoje. Platesniose upių ir ežerų maudymosi vietose turėti laivelį su reikalingais įtaisais padavimui pagalbos nelaiminguose atsitikimuose. Pul-kams skirti maudymosi laike dezuruojančius.

L. K. Js. Nr. 351.

Apdovanoti.

„Už sąžiningą ir naudingą pasidarbavimą Tiekimų srityje mūsų Valstybės naudai Armijos Intendanto Padėjėjas karo-valdininkas Vladas Grudzinskas apdovanojamas 1-jo laipsnio „Vyties Kryžium“ be kardų.

L. K. Js. Nr. 348.

Aprūpinimas paliuosuoti į atostogą

Paliuosuoti atostogosna, sužeisti ir sergantieji kariškiai aprūpinami algomis sulig sekanciu taisyklių.

I. Karininkai ir karo valdininkai:

1) Karininkai ir karo-valdininkai turi teisės naudotis vadų ar viršininkų nuožiūra, vieno mėnesio at-

stogomis į metus ar dviejų mėnesių į du metus. Alga paliuosuotieji atostogų gauna pilnai.

Pastaba: Trumpalaikės atostogos įskaitomos į 1-o ar 2-ų mėnesių atostogas.

2) Sužeistieji ir sergantieji karininkai ir karo-valdininkai, kurių liga pripažinta tarnavimo kariuomenėje pasekmėmis, būdami ligoninėse gauna algą pilnai už keturius ligoninės buvimo mėnesius. Tolimesniame laike karininkai gauna algą pagal laipsnį, o karo-valdininkai—75% savo algos.

3) Sužeistieji ir sergantieji karininkai ir karo-valdininkai, paminėtieji 2-me punkte, jeigu jie dėlei sužeidimo ar ligos iš ligoninių paliuosoti atostogų sveikatos pataisymui, gauna algą iki dviejų mėnesių imtinai—karininkai pagal laipsnius, karo-valdininkai—75% algos.

Pastaba: Ligos priežastį, ar toji liga yra tarnavimo pasekmė ar ne, sprendžia komisija.

4) Visi kiti apsirgusieji karininkai ir karo-valdininkai, tiek esantieji ligoninėse, tiek namie, o taipogi komisijos paliuosuotieji atostogų, gauna pilną algą tik per keturius mėnesius; tam laikui išėjus, jie turi grįžti į tarnybą arba paliuosojami.

Pastaba: Algos skirtumas tarp sergančiųjų gaunamos algos ir algos, gaunamos jų pavaduotojų, pradedant nuo trečio mėnesio laikomas sergantiems pašalpa.

(Pavyzdžiui: Suserga kuopos vadas; jo pavadotojas vyr. leitenantas, apart prigulinčios sulig laipsnio algos 850 auks. gauna pradedant nuo trečio mėnesio ir už ėimą kuopos vado pareigų 250 auks.; viso 1100 auks. mėnesiui.)

5) Karininkai ir karo-valdininkai, paskirtieji eiti sužeistųjų sergančiųjų, atostogos esančiųjų ar tarnybos reikalais komandiruotųjų pareigas, neturi teisės gauti algą pagal pildomas pareigas iki 2-ų mėnesių, įgydami tą teisę pradedant nuo trečiojo mėnesio.

Pastaba: Sužeidimus, ligą, atostogas ar komandiravimą negali laikyti viršininkas (vadas) pamatu paliuosavimui nuo užimamos vietos arba pervedimui karininkų ir karo-valdininkų į atsargą.

II. Kareiviai:

1) Kareiviams, paliuosuotiems atostogų nedaugiau kaip vienam mėnesiui, alga išmokama pilnai.

2) Sužeistieji ir sergantieji kareiviai, esantieji ligoninėse, gauna algą už visą jų buvimo ligoninėse laiką.

3) Sužeistieji ir sergantieji kareiviai, paliuosuotieji iš ligoninių sveikatos pataisymui, gauna algą iki dviejų mėnesių imtinai, o toliau visai negauna.

4) Kareiviams, paliuosuotiems atostogų įvairių kariuomenės komisijų dėlei silpnos sveikatos ilgiau dviejų mėnesių alga neišmokama ir tas į tarnavimą kariuomenėje neįskaitoma.

Pastaba: Čia kaltamosios taisyklės neliečia kareivių, minimųjų „Liet. Kar.“ įsakyme Nr. 263 § 18, kurie negauna algos.

L. K. Js. Nr. 346.

Kariškių skiepijimas.

Kovai su epidemijomis medicinos mokslas yra išradęs skiepijimus prieš ne kurias užkrečiamasias ligas. Europos kariuomenės, grėsiant epidemijai, tasai skiepijimas pravedamas yra priverstinu keliu ir davė galią išvengti to. Įsakau skubiai įskepyti visus kariuomenės karininkus ir kareivius nuo raupų ir vidurių šiltinės ir jei bus reikalas, choleros ir dezinterijos, darant apie tai pažymėjimus karininkams „atskiruose sąrašuose“, o kareiviams—„kareivių knygutėje“.

Gali būt nedaromi skiepijimai tik tokiems, kurie neseniai persirgę kalbamąja liga, arba tiems, kurių sveikatos stovis, sulig gydytojo numonės, neleidžia to. Skiepus gauti iš Centralio vaistų sandėlio

L. K. J. Nr. 363.

Klaidos atitaisymas.

„K. Ž.“ Nr. 26 išspauzdinta žinutė apie Šakių apskrities komendantūrą, kuri neatsako tikrenybei. Atitaisydami klaidą, pranešame, kad prie Šakių apskr. komendantūros yra knygynėlis ir veikia mokykla. Mūsų korespondento prašome rašinėti tikras žinias, o ne patiems jas prasminti.

„K. Ž.“ redakcija.

Armijos Teismas,

remdamasis Karo Proc. Įstatų 915 straipsniu, ieško pasislėpusio nuo teismo: 1 pėstininkų pulko Vyr. Leitenanto **Juozo Maculevičiaus**, kaltinamo 2 d. 145, 2 d. 151 Karo Baudž. St.

1 d. 489 ir 1 d. 589 Baudž. St. str. str.

Juozas Maculevičius, 26 metų, vidutinio ūgio, nestoras, smailos burnos, juodbruvi plaukai, greitos kalbos, geriausiai kalba lenkiškai, bet netaisyklingai, silpniausiai — rusiškai ir silpniausiai — lietuviškai.

PAIEŠKOMA

Anelė Kviliauskienė iš Šidlavos miestelio, Raseinių apskr. Prašo atsiliepti jos vyras šiuo adresu:

Martynas Kviliauskas

Box 73

Mik. Nortu, Wiscansin.

VIENYBĖ

Pažangos, apšvietos ir darbo žmonių dienraštis.

Leidžiamas „Vienybės“ Dienraščio Bendrovės įkurto New Yorko valstybės įstatymais Amerikoje. Čionai įeina vienas seniausių Amerikos Lietuvių tautiškiųjų savaitraščių, gyvuojantis 36 m. — „Vienybė Lietuvių“. Didžiausia sankrova knygų spausdintų Amerikoje, Prūsijoje ir Lietuvoje.

Laivakorčių agentūra per geriausias laivų linijas ir pigiausias kainomis.

Legalų dokumentų paruošimas lietuviams, gyvenantiems Amerikoje ir Lietuvoje, kurie turi savo mantą ar reikalus Amerikoje.

P pinigų perstuntimas ir išmainymas dienos kursu ir visokiu žaliu moneta.

Rankraščių autoriams spausdinimas į knygas patogiausiai susitarimu.

Susirašinėjimas asmeniškai ir visuomeniniais reikalais tarpe Lietuvos gyvenančių abejose Atlanto jūrių pusėse. **Viepaučiai! Kuomet pasieksite Amerikos, Tamatos rasite mūsų įstaigą ant Amerikos slenkščio. Todėl išskirkite mūsų adresą ir gillai pasidėkite, kad visokiuose reikaluose galėtumėt su mumis jau iš anksto susirašyti ir brolišką patarnaviną iš mūsų pusės turėti.**

Adresas: Dienraštis „Vienybė“, 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y. U. S. A.

Visoms kariuomenės dalims.

Gen. Štabo Literatūros Skyriuj gauta daug

rašomųjų dalykų

Kariuomenei parduodama žymiai pigiau, kaip privatinėj prekyboj.

Skaitykite ir platinkite didžiausį Lietuvoje dienraštį

LIETUVĄ.

Lietuva išeina kasdieną, išskiriant dienas po šventadienių.

Lietuvoje uoliai ginama Lietuvos nepriklausomybė.

Lietuvoje daugiausia rašoma žinių apie valdžios darbus.

Lietuvoje paduodama visi valdžios įsakymai, parėdymai, nauji įstatymai ir t. t.

Lietuvoje paduodama valdžios žinios, paimtos iš pirmų šaltinių.

Lietuvoje greičiausia paduodamos viso pasaulio telegramos.

Lietuvoje rašo žinomiausi Lietuvos publicistai (laikraštininkai).

Lietuvos kaina: metų ketvirčiui 30 auksinų, 1 mėnesiui 10 auksinų.

LIETUVOS adresas: Kaunas, Totorių g. 14 Nr.